

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

YSTADEGAU

Lefel y cymwysterau uchaf a ddelir gan oedolion o oed gweithio: 2020

Yn cyflwyno ystadegau allweddol ar y cymwysterau uchaf sydd gan oedolion o oedran gweithio yng Nghymru ar gyfer 2020.

Cyhoeddwyd gyntaf: 27 Ebrill 2021

Diweddarwyd ddiwethaf: 27 Ebrill 2021

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/lefel-y-cymwysterau-uchaf-ddelir-gan-oedolion-o-oed-gweithio-2020.html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

Cynnwys

[Prif bwyntiau](#)

[Lefelau cymwysterau uchaf, yn ôl nodwedd bersonol](#)

[Nodiadau](#)

[Gwybodaeth o ansawdd](#)

[Atodiad 1](#)

[Manylion cyswllt](#)

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/lefel-y-cymwysterau-uchaf-ddelir-gan-oedolion-o-oed-gweithio-2020-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

Mae data yn y adroddiad hwn yn ymwneud â blwyddyn galendr 2020, y rhan fwyaf ohono yn ystod y pandemig coronafeirws (COVID-19). Effeithiodd y pandemig ar drefniadau arholi ac asesu, ac felly dyfarnu rhai cymwysterau, o Haf 2020 ymlaen. Mae'r ystadegau a gyflwynir yma yn ymwneud ag oedolion o oedran gweithio (18 i 64). Mae'n siŵr nad oedd llawer ohonynt yn gweithio tuag at ennill cymwysterau yn ystod y pandemig. Mae unrhyw effaith yn debygol o fod yn fwy ar gyfer grwpiau oedran iau.

Prif bwyntiau

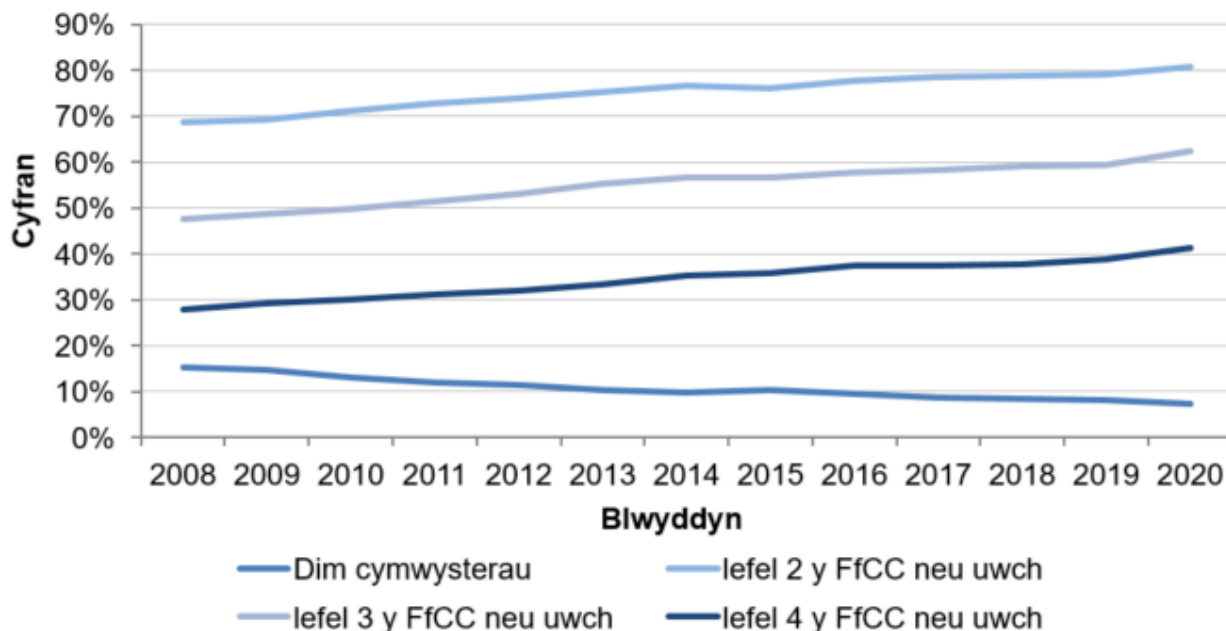
- Ar y cyfan, gwelwyd cynnydd yn lefelau cymhwyster yng Nghymru yn 2020, yn parhau'r cynnydd cyffredinol a welwyd dros amser.
- Dywedodd 7.3% o oedolion o oedran gweithio yng Nghymru, ar amcangyfrif, nad oedd ganddynt unrhyw gymwysterau o gymharu â 8.2% yn 2019.
- Roedd gan 80.9% o oedolion o oedran gweithio yng Nghymru gymwysterau lefel 2 o leiaf, o gymharu â 79.1% yn 2019.
- Roedd gan 62.3% o oedolion o oedran gweithio yng Nghymru gymwysterau i drothwy lefel 3, o gymharu â 59.4% yn 2019.
- Y gyfran oedd â chymwysterau addysg uwch neu gymwysterau lefel gyfwerth (NQF lefel 4 neu'n uwch) oedd 41.4% o'i gymharu â 38.8% yn 2019.
- Roedd y newid yng nghyfran yr oedolion o oedran gweithio yng Nghymru sydd â chymwysterau lefel 4 neu'n uwch yn cynrychioli'r cynnydd mwyaf o flwyddyn i flwyddyn ers i ystadegau ddechrau cael eu cyfrif o dan y diffiniad poblogaeth oedran gweithio 18 i 64 yn 2008. Roedd hyn hefyd yn cyfrif am y rhan fwyaf o'r cynnydd yn y gyfran gyda chymwysterau ar lefel 3 neu'n uwch, a oedd hefyd y cynnydd mwyaf o flwyddyn i flwyddyn er 2008.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/lefel-y-cymwysterau-uchaf-ddelir-gan-oedolion-o-oed-gweithio-2020.html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

Siart 1: Lefelau cymwysterau uchaf oedolion o oedran gweithio, 2008 i 2020

Ffynhonnell: Arolwg Blynyddol o'r Boblogaeth

Lefel uchaf o gymhwyster sydd gan oedolion o oedran gweithio yn ôl blwyddyn a chymhwyster ar gyfer StatsCymru

Lefelau cymwysterau uchaf, yn ôl nodwedd personol

Rhyw ac oedran

Yn gyffredinol, amcangyfrifir nad oedd gan 7.8% o wrywod unrhyw gymwysterau yn 2020 o gymharu â 6.7% o fenywod. Mae cyfrannau uwch o wrywod nag o fenywod sydd heb unrhyw gymwysterau ym mhob grŵp oedran, ac eithrio'r grŵp

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Evch i <https://www.llyw.cymru/lefel-y-cymwysterau-uchaf-ddelir-gan-oedolion-o-oed-gweithio-2020.html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

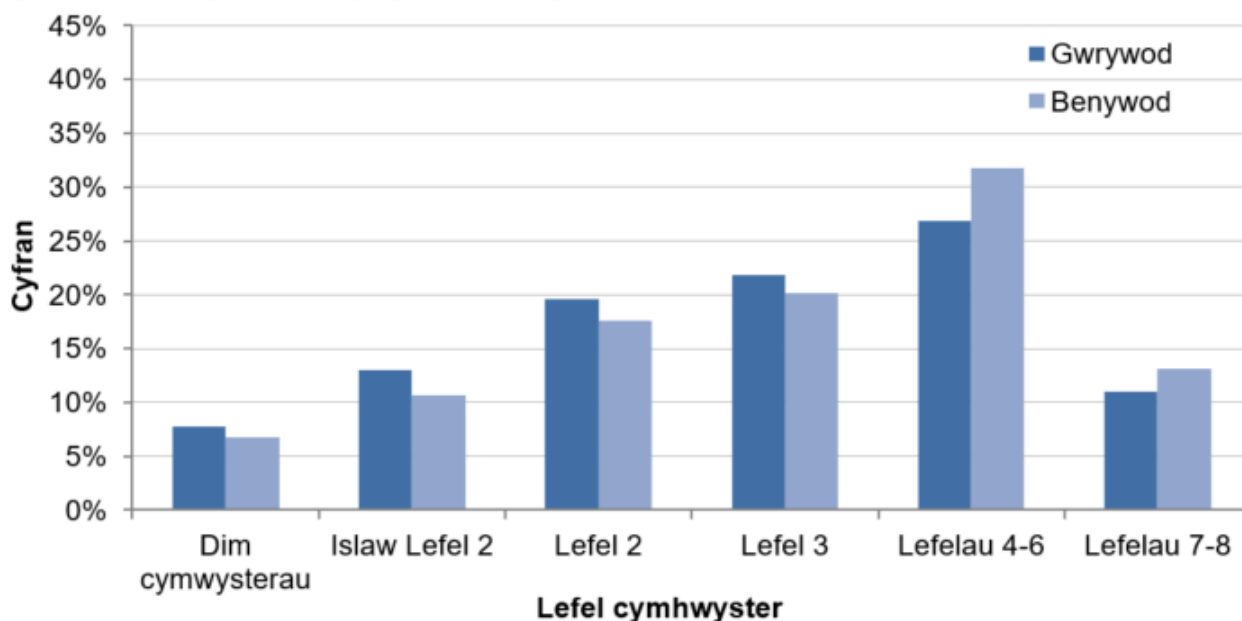
oedran hynaf, sef 60 i 64. Mae benywod yn fwy tebygol o fod â chymwysterau ar lefel 4 neu uwch.

Mae'r gyfran o oedolion gyda chymwysterau yn gostwng gyda chynnydd mewn oedran. Yn 2020, roedd gan 86.8% o bobl 18 i 24 oed gymwysterau lefel 2 o leiaf o gymharu â 72.0% o bobl 60 i 64 oed.

Roedd cynnydd amlwg yng nghyfran y rheini rhwng 18 a 24 oed a oedd â chymwysterau ar lefel 3 neu uwch (6.1 pwynt canran) a chyfran y rheini rhwng 25 a 34 oed a oedd â chymwysterau ar lefel 4 neu uwch (5.6 pwynt canran) rhwng 2019 a 2020.

Mae'r isod yn dangos proffil cymwysterau ar gyfer pob oedran a phroffil cymwysterau pobl 18 i 24 a 60 i 64.

Siart 2a: Lefelau cymwysterau uchaf oedolion o oedran gweithio (18 i 64), yn ôl rhyw, 2020

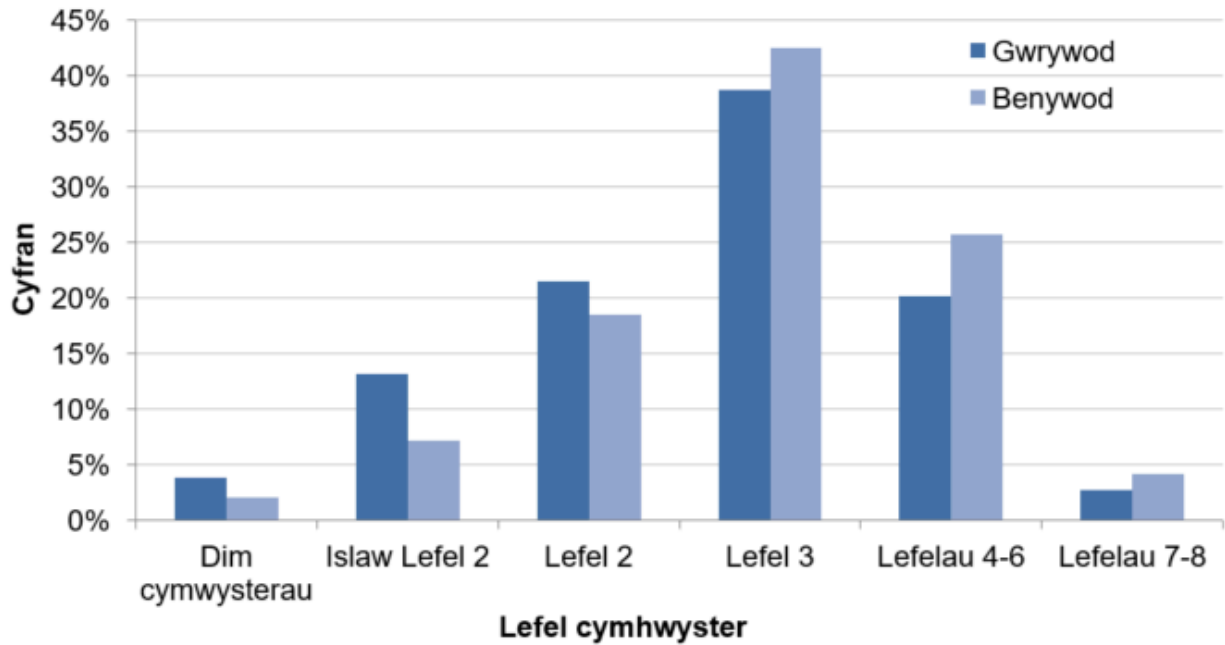
Ffynhonnell: Arolwg Blynyddol o'r Boblogaeth

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/lefel-y-cymwysterau-uchaf-ddelir-gan-oedolion-o-oed-gweithio-2020.html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

Siart 2b: Lefelau cymwysterau uchaf oedolion o oedran gweithio (18 i 24), yn ôl rhyw, 2020

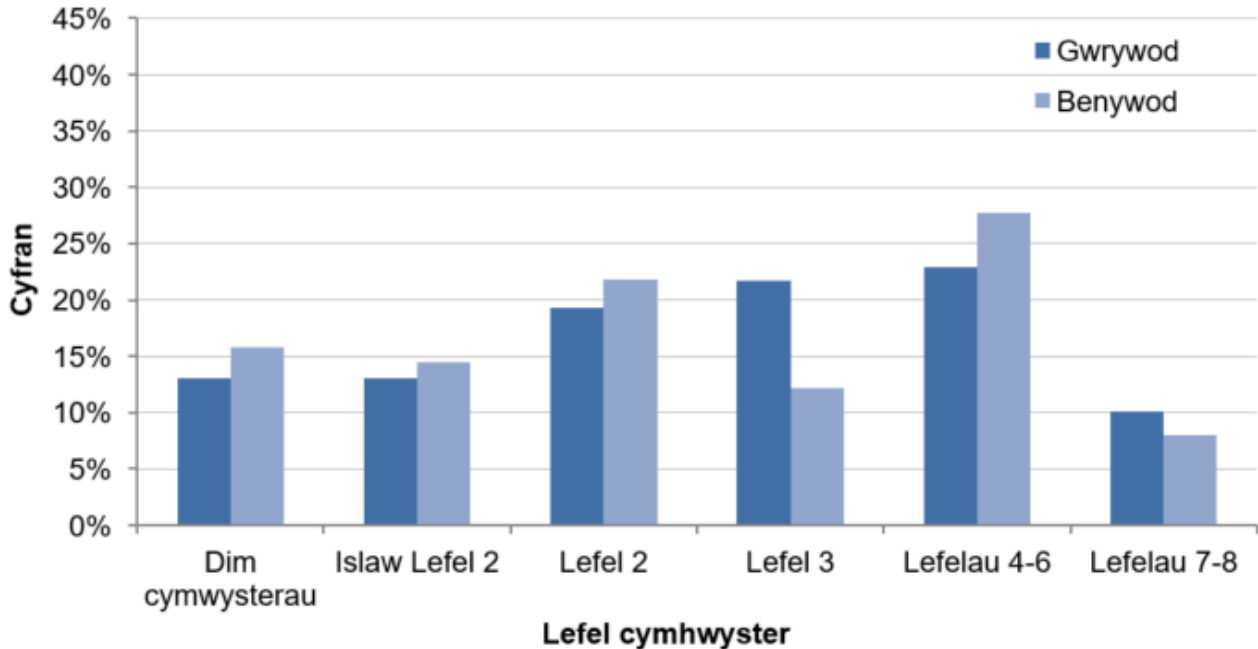
Ffynhonnell: Arolwg Blynyddol o'r Boblogaeth

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/lefel-y-cymwysterau-uchaf-ddelir-gan-oedolion-o-oed-gweithio-2020-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

Siart 2c: Lefelau cymwysterau uchaf oedolion o oedran gweithio (60 i 64), yn ôl rhyw, 2020

Ffynhonnell: Arolwg Blynnyddol o'r Boblogaeth

Lefel uchaf o gymhwyster sydd gan oedolion o oedran gweithio yn ôl rhyw, oedran a chymhwyster ar gyfer StatsCymru

Anabledd

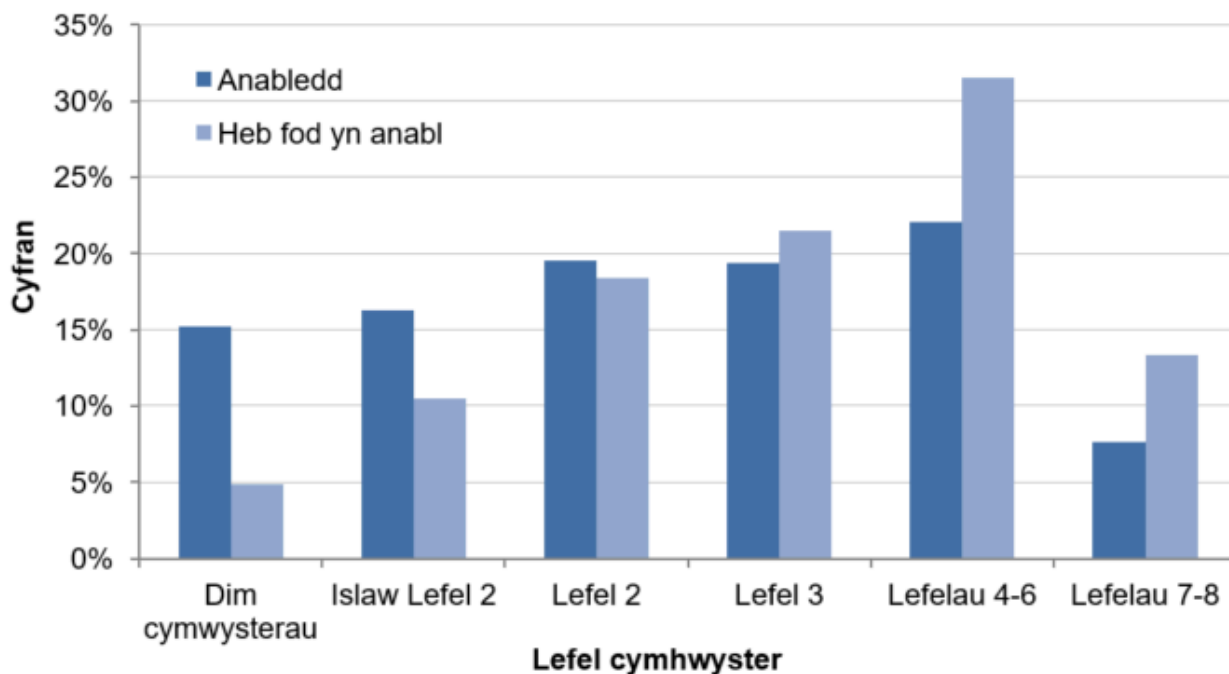
Mae pobl gydag anabledd (15.2%) yn fwy tebygol o fod heb gymwysterau na phobl heb anabledd (4.9%) ac yn llai tebygol o fod a chymwysterau uwch na lefel 2.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/lefel-y-cymwysterau-uchaf-ddelir-gan-oedolion-o-oed-gweithio-2020.html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

Siart 3: Lefelau cymwysterau uchaf oedolion o oedran gweithio, yn ôl anabledd, 2020

Ffynhonnell: Arolwg Blynyddol o'r Boblogaeth

Ethnigrwydd

Mae oedolion o oedran gweithio sydd o gefndir nad yw'n wyn yn fwy tebygol o fod â chymwysterau lefel uwch nag oedolion o oedran gweithio sy'n wyn, ond maent hefyd ychydig yn fwy tebygol o fod heb gymwysterau o gwbl.

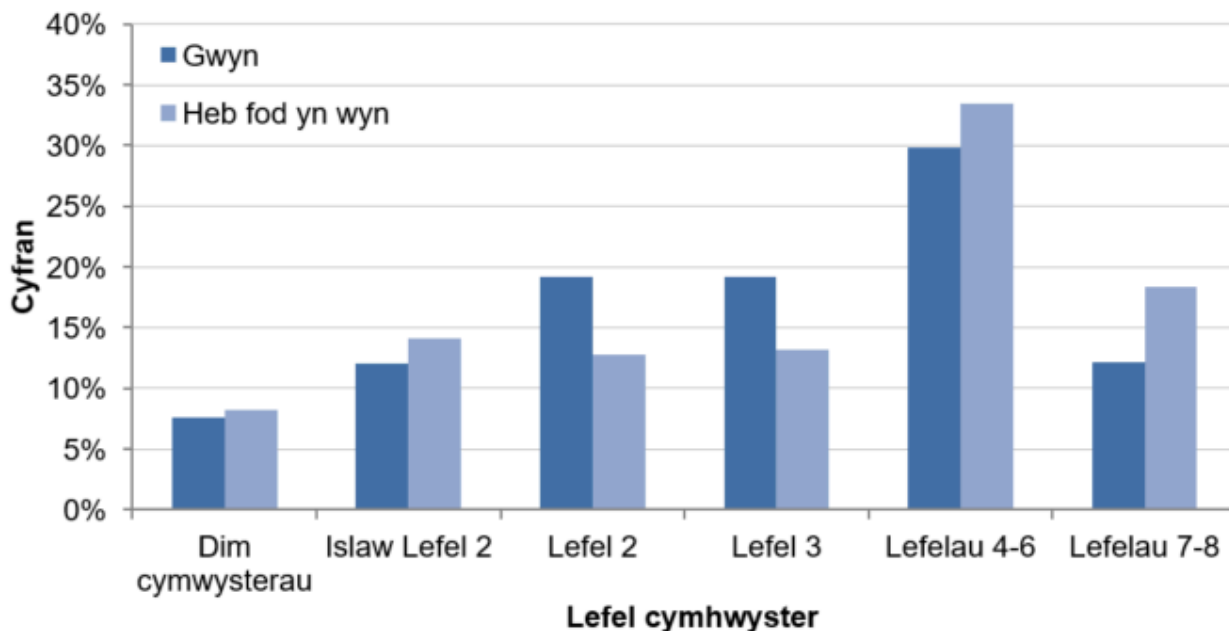
Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/lefel-y-cymwysterau-uchaf-ddelir-gan-oedolion-o-oed-gweithio-2020.html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

Siart 4: Lefelau cymwysterau uchaf oedolion o oedran gweithio, yn ôl ethnigrwydd, 2020

Ffynhonnell: Arolwg Blynyddol o'r Boblogaeth

Y Gymraeg

Cofnodir lefelau cymwysterau uwch ymhlith siaradwyr Cymraeg nag ymhlith y rheini nad ydynt yn siarad Cymraeg. O'r rheini nad oeddent yn siarad Cymraeg, roedd 8.5% ohonynt heb unrhyw gymwysterau o gymharu â 3.5% o'r rheini oedd yn siarad Cymraeg.

Daearyddiaeth

Mae'r gyfran o oedolion o oedran gweithio a chymwysterau ar lefel addysg uwch neu gyfatebol yn uchaf yn Bro Morgannwg (56.6%), Caerdydd (52.3%), Ceredigion (51.6%) a Sir Fynwy (51.6%). Mae'r gyfran yn isaf ym Mlaenau

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/lefel-y-cymwysterau-uchaf-ddelir-gan-oedolion-o-oed-gweithio-2020.html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

Gwent (29.2%) a Chastell Nedd Port Talbot (29.3%)

Mae'r gyfran o oedolion o oedran gweithio heb gymwysterau yn uchaf ym Merthyr Tydfil (13.9%) a Blaenau Gwent (11.1%), ac yn isaf yn Bro Morgannwg (3.2%) a Sir Fynwy (3.8%).

Roedd lefelau cymwysterau yng Nghymru yn is nag yng Nghymru, Lloegr a'r Alban yn gyffredinol, ond yn uwch nag yng Ngogledd Iwerddon a rhai rhanbarthau yn Lloegr .

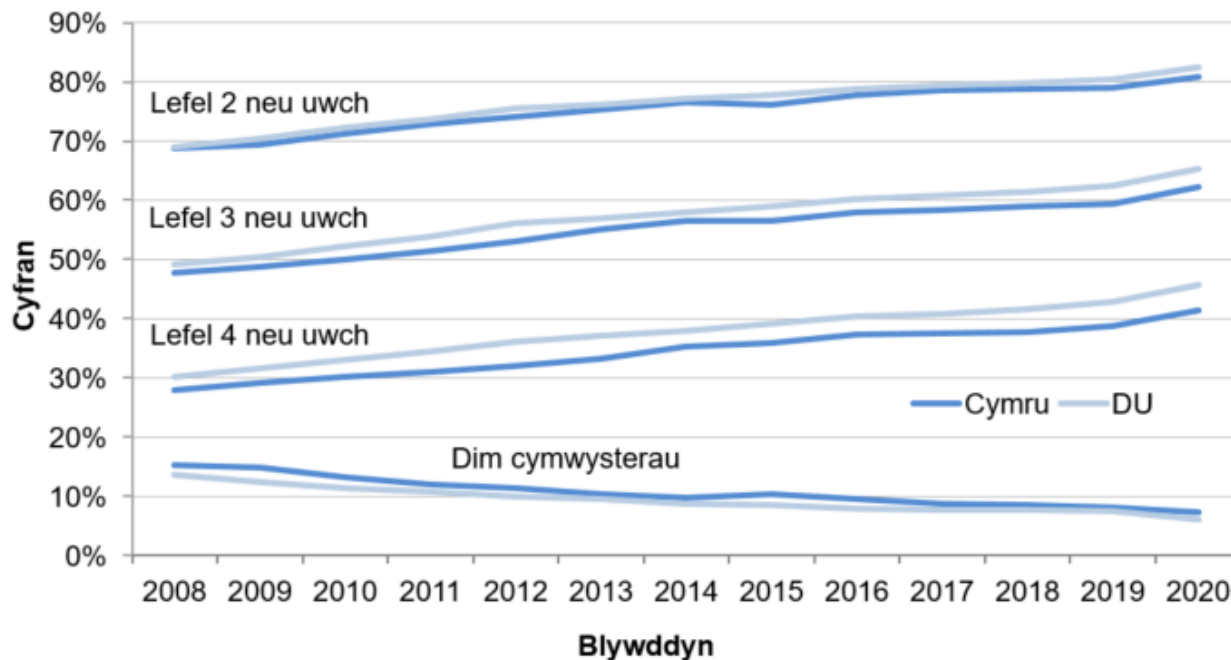
Fel rhan o'i **Chynllun Cyflogadwyedd** (a gyhoeddwyd ym mis Mawrth 2018) pennodd Llywodraeth Cymru darged i ddiddymu'r bwlch rhwng Cymru a gweddill y DU ar bob lefel cymhwyster o fewn 10 mlynedd, gan sicrhau ei bod yn cynnal ei pherfformiad mewn perthynas â gweddill y DU o leiaf yn y dyfodol. Caiff y targed hwn ei asesu gan ddefnyddio data'r Arolwg Blynyddol hwn o'r Boblogaeth.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/lefel-y-cymwysterau-uchaf-ddelir-gan-oedolion-o-oed-gweithio-2020-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

Siart 5: Lefelau cymwysterau uchaf oedolion o oedran gweithio yng Nghymru a'r DU, 2008 i 2020

Ffynhonnell: Arolwg Blynyddol o'r Boblogaeth

Lefel uchaf o gymhwyster sydd gan oedolion o oedran gweithio yn ôl cymhwyster, gwlad yn y DU a blwyddyn ar gyfer StatsCymru

Roedd cyfran yr oedolion o oedran gweithio a oedd heb unrhyw gymwysterau yng Nghymru 1.1 pwynt canran yn uwch nag yn y DU yn 2020. Roedd y bwll hwn wedi cynyddu ychydig o 0.7 pwynt canran yn 2019.

Roedd y newidiadau yn y bwll rhwng Cymru a'r DU ar lefelau cymwysterau gwahanol hefyd yn fach rhwng 2019 a 2020. Ar lefel 2 neu uwch, cynyddodd y bwll 0.2 pwynt canran; ar lefel 3 neu uwch, lleihaodd 0.2 pwynt canran; ac ar lefel 4 neu uwch cynyddodd 0.3 pwynt canran.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

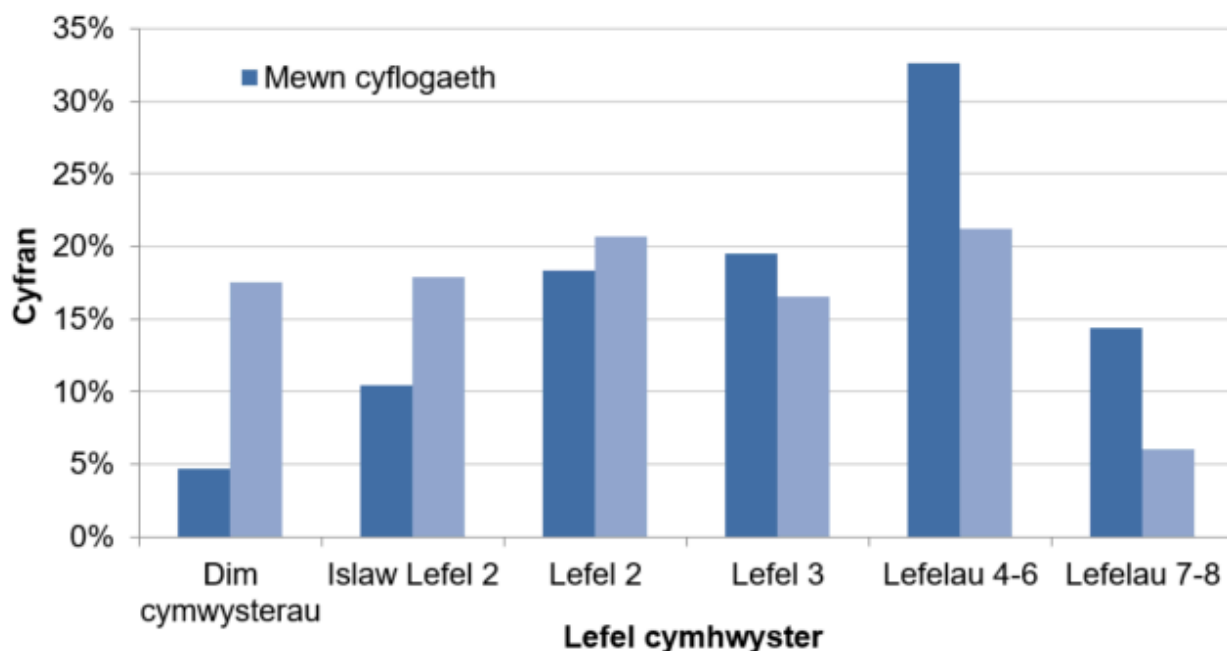
Ewch i <https://www.llyw.cymru/lefel-y-cymwysterau-uchaf-ddelir-gan-oedolion-o-oed-gweithio-2020.html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

Statws cyflogaeth

Yn 2020, cofnodwyd bod 17.6% o'r rheini a oedd yn ddi-waith neu'n economaidd anweithgar yn ôl diffiniad y Sefydliad Llafur Rhyngwladol heb gymwysterau o gwbl. Mae hyn yn cymharu â 4.7% o'r rheini a oedd mewn gwaith (ni chyfrifwyd y rheini mewn addysg lawnamser).

Siart 6: Lefelau cymwysterau uchaf oedolion o oedran gweithio, yn ôl statws cyflogaeth, 2020

Ffynhonnell: Arolwg Blynyddol o'r Boblogaeth

Lefel uchaf o gymhwyster sydd gan oedolion o oedran gweithio yn ôl gweithgarwch economaidd a chymhwyster ar gyfer Statcymru

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/lefel-y-cymwysterau-uchaf-ddelir-gan-oedolion-o-oed-gweithio-2020.html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

Galwedigaeth

Mae unigolion a gyflogir mewn galwedigaethau proffesiynol yn fwy tebygol o fod â chymwysterau lefel 2 o leiaf na'r rheini mewn swyddi eraill. Yn 2020, roedd gan 97.9% o unigolion mewn galwedigaethau proffesiynol gymwysterau ar y lefel hon.

Nodiadau

Y cyd-destun polisi a gweithrediadol

Mae'r Datganiad Ystadegol hwn yn dangos y ciplun blynyddol o lefelau cymwysterau'r boblogaeth o oedran gweithio yng Nghymru.

Mae'r ystadegau'n cael eu defnyddio o fewn Llywodraeth Cymru i fonitro tueddiadau mewn lefelau cymwysterau ac yn cael eu cynnwys yn benodol yn y **Dargedau'r Cynllun Cyflogadwyedd** a'r mesuriadau Perfformiad Sgiliau. Mae'r datganiad yma yn cynnwys data ar gyfer un o'r **46 dangosyddion lleisiant cenedlaethol** (8: Y ganran o'r oedolion â chymwysterau ar y gwahanol lefelau yn y Fframwaith Cymwysterau Cenedlaethol). Gweler Deddf Llesiant Cenedlaethol Dyfodol.

Y cefndir i'r Arolwg o'r Llafurlu ac Arolwg Blynyddol o'r Boblogaeth

Mae'r data a ddangosir yn y Datganiad hwn wedi'u seilio ar ganlyniadau'r Arolwg Blynyddol o'r Boblogaeth ar gyfer 2020. Mae data o'r Arolwg Blynyddol o'r Boblogaeth, arolwg o aelwydydd a gyflawnir gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol,

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/lefel-y-cymwysterau-uchaf-ddelir-gan-oedolion-o-oed-gweithio-2020.html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

ar gael o 2004 ymlaen, a chyn hynny mae data cymaradwy ar gael o Arolwg blynyddol o Lafurlu Lleol Cymru ar gyfer 2001 i 2003.

Cyflwynir data yn y datganiad hwn ar gyfer oedolion oed gweithio 18-64 oed yn ôl eu hoedran ar ddechrau'r flwyddyn academaidd. Rhwng mis Ebrill 2010 a mis Tachwedd 2018 mae oedran pensiwn y wladwriaeth i fenywod yn raddol o 60 i 65. Yn unol â hyn, diwygiwyd diffiniad y gyfres ar gyfer oedran gweithio dynion a menywod o 18 i 64 oed, yn hytrach na'r diffiniad cynharach o 18 i 64 ar gyfer dynion a 18 i 59 ar gyfer menywod.

Mae amcangyfrifon ar y sail newydd hon ond ar gael o 2008 ymlaen, ac felly ni ellir cymharu'r ffigurau yn y datganiad hwn yn uniongyrchol â'r ffigurau sy'n seiliedig ar y diffiniad blaenorol.

Dyma'r prif ffigurau ar sail y diffiniad blaenorol o oedran gweithio (18 i 59/64) ar gael ar [gwefan StatsCymru](#).

Mae ymatebion Arolwg Poblogaeth Blynyddol (APS) yn cael eu pwysoli i ragamcanion poblogaeth swyddogol. Gan fod y rhagamcanion cyfredol yn seiliedig ar dueddiadau demograffig sy'n dyddio cyn y COVID-19.

Mae'r SYG yn dadansoddi'r cyfansymiau poblogaeth a ddefnyddir yn y broses bwysoli ac yn bwriadu gwneud addasiadau lle bo hynny'n briodol. Yn dilyn cyngor y llywodraeth ynghylch pandemig y coronafeirws (COVID-19), ataliwyd yr APS ynghyd â holl astudiaethau wyneb yn wyneb eraill y Swyddfa Ystadegau Gwladol am bobl, teuluoedd ac aelwydydd. O ganol mis Mawrth 2020, cynhaliwyd yr arolwg APS dros y ffôn yn unig. Gall newid yn y modd y gweinyddir arolwg effeithio ar ganlyniadau'r arolwg.

Mae'r cyfraddau a gyhoeddir o'r APS yn parhau i fod yn gadarn; fodd bynnag, dylid bod yn ofalus wrth ddefnyddio lefelau a newidiadau mewn lefelau. Bydd hyn yn effeithio'n arbennig ar amcangyfrifon ar gyfer gwlad enedigol, cenedligrwydd, ethnigrwydd ac anabledd.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Evch i <https://www.llyw.cymru/lefel-y-cymwysterau-uchaf-ddelir-gan-oedolion-o-oed-gweithio-2020.html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

Diffiniadau

Ethnigrwydd

Er mwyn dadansoddi cymwysterau yn ôl ethnigrwydd, mae pobl mewn addysg amser llawn wedi cael eu heithrio. Gwnaethpwyd y newid hwn er mwyn cael gwared ar effaith myfyrwyr rhyngwladol sy'n cael addysg uwch yng Nghymru ac felly'n chwyddo'r gyfran sydd â chymwysterau Lefel 3+.

Anabledd

Mae Llywodraeth Cymru yn derbyn y diffiniad cymdeithasol o anabledd, lle cydnabyddir bod rhwystrau mewn cymdeithas yn gweithredu i analluogi pobl sydd â nam neu gyflyrau iechyd neu sy'n defnyddio Iaith Arwyddion Prydain.

Mae'r Arolwg Poblogaeth Flynyddol, sef ffynhonnell y data ar gyfer y datganiad hwn, yn Casglu data gan ddefnyddio'r diffiniad meddygol o anabledd a ddefnyddir yn Neddf Cydraddoldeb 2010 (“nam corfforol neu feddyliol sy'n cael effaith sylweddol a hirdymor ar allu unigolyn i wneud hynny cynnal gweithgareddau arferol o ddydd i ddydd ”). Nid oes modd cymharu ffigurau yn y datganiad hwn â'r rhai mewn datganiadau cyn 2015, a nododd y rhai a nododd anabledd cyfredol DDA neu anabledd sy'n cyfyngu ar waith.

Cymwysterau a ddefnyddir yn yr Arolwg o'r Llafurlu a'u lefelau yn y Fframwaith Cymwysterau Cenedlaethol ar gyfer Lloegr, Cymru a Gogledd Iwerddon (FfCC CLIGI)

Yn **atodiad 1** mae rhestr o'r cymwysterau sy'n cael eu cynnwys yn benodol yn holiadur yr Arolwg o'r Llafurlu ac yn darparu manylion y lefel yn FfCC CLIGI

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/lefel-y-cymwysterau-uchaf-ddelir-gan-oedolion-o-oed-gweithio-2020-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

maent wedi cael eu dyrannu iddi at ddibenion dadansoddiad ystadegol.

O'r blaen dangoswyd data fel cyfwerthedd NVQ. Mae gan FfCC CLIGI naw lefel; Lefel Mynediad ac wedyn Lefel 1 i Lefel 8. Yng Nghymru mae FfCC CLIGI yn rhan o Fframwaith Credydau a Chymwysterau Cymru, meta fframwaith sydd hefyd yn cynnwys yr holl ddysgu Lefel Uwch yn y sector prifysgolion a Dysgu Gydol Oes gyda Sicrwydd Ansawdd.

Gellir gweld mwy o wybodaeth am [Fframwaith Credydau a Chymwysterau Cymru](#).

Nodwch fod lefelau gwahanol gan Fframwaith Credydau a Chymwysterau'r Alban.

Gwybodaeth o ansawdd

Perthnasedd

Mae'r ystadegau'n cael eu defnyddio o fewn Llywodraeth Cymru i fonitro tueddiadau mewn lefelau cymwysterau ac yn cael eu cynnwys yn benodol yn y mesuriadau Dargedau'r Cynllun Cyflogadwyedd a'r Perfformiad Sgiliau.

Mae defnyddwyr allweddol eraill yr ystadegau hyn yn cynnwys:

- Gweinidogion a swyddogion Llywodraeth Cymru
- Aelodau'r Senedd ac ymchwilwyr yn y Senedd
- Myfyrwyr, academyddion a phrifysgolion
- Adrannau eraill y llywodraeth

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/lefel-y-cymwysterau-uchaf-ddelir-gan-oedolion-o-oed-gweithio-2020-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

Cywirdeb

Gan fod y data'n dod o arolwg, mae'r canlyniadau'n amcangyfrifon wedi'u seilio ar samplau ac felly'n destun graddau gwahanol o amrywioldeb samplu, h.y. mae'r gwir werth ar gyfer unrhyw fesur mewn ystod wahanol o amgylch y gwerth amcangyfrifedig. Mae'r ystod neu amrywioldeb samplu hwn yn cynyddu wrth i'r manylder yn y data gynyddu, er enghraifft mae data awdurdodau lleol yn destun mwy o amrywioldeb na data rhanbarthol.

Ymateb trwy ddirprwy

Os nad yw'r ymatebydd ar gael ar adeg y cyfweiliad, mae'n bosibl y caiff cwestiynau eu hateb trwy ddirprwy gan rywun arall ar yr aelwyd. O ran gwybodaeth am y cymwysterau uchaf, mae oddeutu dau draean (66%) o'r ymatebion yn dod o atebion yr ymatebydd ei hun. Cafwyd 23% oddi wrth briod neu bartner a chafwyd 11% oddi wrth ddirprwy arall.

Mae Adran 11 o Gyfrol 1 o **Ganllaw Defnyddiwr yr Arolwg** o'r Llafurlu 2011 yn dangos canfyddiadau o astudiaeth ddilynol i roi prawf ar gywirdeb canlyniadau oddi wrth ddirprwyon.

Mae'r canlyniadau ar gyfer y math uchaf o gymhwyster sydd gan bobl yn dangos bod bron dau draean yn cyfateb gyda chyfeiliornad net sylweddol oherwydd i ddirprwyon tanddatgan cymwysterau. Fodd bynnag, roedd amrywiad eang yn safon yr ymatebion oddi wrth ddirprwyon. Mae'r amrywiad hwn yn nhermau perthynas y dirprwy â'r gwrthrych (roedd rhieni'n llawer gwell na gŵyr/gwragedd priod neu blant) a hefyd yn nhermau'r lefel a math o gymhwyster oedd gan bobl. Roedd y cofnodi'n llawer gwell i'r gwrthrychau hynny oedd â gradd (roedd 80% yn cyfateb) nag i'r bobl oedd â chymwysterau is neu alwedigaethol (roedd 30% yn cyfateb).

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/lefel-y-cymwysterau-uchaf-ddelir-gan-oedolion-o-oed-gweithio-2020-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

Diffyg ymateb

Cymerir y wybodaeth am gymwysterau uchaf o nifer o gwestiynau yn yr arolwg. Yn gyffredinol, roedd y cymhwyster uchaf yn anhysbys neu nid oedd modd ei ganfod ar gyfer 2% o'r ymatebwyr. Mae'r ymatebwyr hyn wedi cael eu heithrio o'r dadansoddiad yn y datganiad hwn.

Dyrannu cymwysterau â lefelau anhysbys

Er y defnyddir cwestiynau eraill yn yr arolwg i ddyrannu cymwysterau i lefelau'r FfCC i'r graddau y bo'n bosibl, ar gyfer rhai categorïau mae'r ymatebwyr wedi'u dosrannu i lefelau gan ddefnyddio cyfrannau sydd wedi'u sefydlu ers blynyddoedd lawer. Mae hyn yn wir ar hyn o bryd ar gyfer cymwysterau 'Eraill', Prentisiaethau Crefftau, cymwysterau CSYS yr Alban a SCE Highers neu gymwysterau cyfwerth. Caiff cymwysterau 'Eraill' eu dosrannu ar draws lefelau FfCC Islaw Lefel 2, Lefel 2 a Lefel 3 yn ôl y gymhareb 55:35:10; caiff Prentisiaethau Crefftau eu dosrannu ar draws Lefel 2 a Lefel 3 yn ôl y gymhareb 50:50 a chaiff cymwysterau CSYS yr Alban eu dosrannu ar draws Lefel 2 a Lefel 3 yn ôl y gymhareb 33:67. Mae hwn yn gyfrifiad hirsefydlog sydd wedi'i seilio ar ddadansoddiad manwl o gymwysterau o'r Arolwg Aelwydydd Cyffredinol. Caiff SCE Highers eu dosrannu ar draws Lefel 2 a Lefel 3 yn ôl y gymhareb 37:63 ar sail data o flynyddoedd blaenorol.

Amseroldeb a phrydlondeb

Caiff y Datganiad Ystadegol hwn ei gyhoeddi'n flynyddol ym mis Ebrill ac mae'n cwmpasu'r flwyddyn flaenorol a ddaeth i ben ar 31 Rhagfyr.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/lefel-y-cymwysterau-uchaf-ddelir-gan-oedolion-o-oed-gweithio-2020-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

Hygyrchedd ac eglurder

Caiff y Datganiad Ystadegol Cyntaf hwn ei rag-gyhoeddi ac yna'i gyhoeddi ar wefan Ystadegau ac Ymchwil Llywodraeth Cymru. Mae'r holl ddata gwaelodol ar gyfer y datganiad hwn, ynghyd â datganiadau blynyddoedd blaenorol, ar gael ar [wefan StatsCymru](#).

Cymaroldeb a chydlyniaeth

Mae'n bosibl y bydd y ffigurau hyn yn wahanol i'r rhai a gyhoeddir o gyhoeddiadau ystadegol gan adrannau llywodraethol eraill oherwydd mân wahaniaeth yn y ffynhonnell a/neu fethodolegau wrth ganfod lefelau cymwysterau. Hefyd mae'n bosibl bod tablau eraill wedi'u seilio ar yr holl bobl o oedran gweithio (16 i 64) ond bod y datganiad hwn wedi'i gyfyngu i bobl 18 i 64 oed (oedolion o oedran gweithio).

Mae'r Adran Addysg wedi datblygu dull gwell o gynhyrchu amcangyfrifon cymwysterau o'r Arolwg o'r Llafurlu, gan gynnwys defnyddio cofnodion gweinyddol i wella ansawdd y data cyrhaeddiad a gofnodir ar yr Arolwg o'r Llafurlu a phriodoli lefelau cymwysterau i'r rheiny sydd â chymwysterau anhysbys. Gellir gweld manylion ar [wefan archif y Gwasanaeth Data](#).

Mae data ar gael hefyd o'r Cyfrifiad Poblogaeth ar lefelau cymwysterau uchaf. Nododd Cyfrifiad 2011 fod un o bob pedwar o boblogaeth Cymru 16 oed a hŷn (26%, 651,000) wedi dweud nad oedd ganddynt unrhyw gymwysterau cydnabyddedig a bod ychydig llai nag un o bob pedwar o boblogaeth Cymru 16 oed a hŷn (24%, 614,000) wedi dweud bod ganddynt gymhwyster ar lefel 4 (lefel gradd) neu uwch. Mae'r gwahaniaeth rhwng y lefel cymwysterau a gofnodir trwy'r Cyfrifiad a data'r Arolwg Blynyddol o'r Boblogaeth yn y datganiad hwn yn cael ei esbonio'n rhannol gan yr ystod oedran fwy yn nata'r Cyfrifiad. Mae hwnnw'n cynnwys pobl 16/17 oed nad ydynt o bosibl wedi gorffen eu haddysg,

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Evch i <https://www.llyw.cymru/lefel-y-cymwysterau-uchaf-ddelir-gan-oedolion-o-oed-gweithio-2020-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

a'r grwpiau oedran hŷn. Ffactorau ychwanegol i'w hystyried yw bod yr Arolwg Blynyddol o'r Boblogaeth yn gofyn cwestiynau manylach am gymwysterau na'r Cyfrifiad. Hefyd, mae'r Arolwg Blynyddol o'r Boblogaeth yn arolwg a weinyddir gan gyfwelwyr, ond mae'r Cyfrifiad yn cael ei gwblhau gan yr ymatebwyr. Felly gall y cyfwelydd holi'r ymatebydd gyda rhagor o gwestiynau i geisio canfod a yw wedi cofio'r manylion yn gywir. Fodd bynnag, mae'r Arolwg Blynyddol o'r Boblogaeth yn arolwg sampl lle mae'r Cyfrifiad yn gyfrif mwy cynhwysfawr. Roedd materion tebyg yn berthnasol i Gyfrifiad 2001.

Budd mwyaf data'r Cyfrifiad yw gallu dadansoddi o fewn awdurdod lleol, i lefel cymunedau, ac mewn traws-dabliadau gydag is-grwpiau bach o'r boblogaeth, nad ydynt yn bosibl trwy'r Arolwg Blynyddol o'r Boblogaeth.

Statws Ystadegau Gwladol

Mae **Awdurdod Ystadegau'r Deyrnas Unedig** wedi dynodi'r ystadegau hyn yn Ystadegau Gwladol, yn unol â Deddf y Gwasanaeth Ystadegau a Chofrestru 2007 ac sy'n golygu eu bod yn cydymffurfio â'r **Cod Ymarfer ar gyfer Ystadegau**.

Mae statws ein hystadegau cenedlaethol yn golygu bod ein hystadegau yn cyrraedd y safonau uchaf o ran dibynadwyedd, ansawdd a gwerth cyhoeddus, a'n cyfrifoldeb ni yw sicrhau y cydymffurfir â'r safonau hyn.

Dylai holl ystadegau swyddogol gydymffurfio â phob agwedd o'r Cod Ymarfer ar gyfer Ystadegau. Ceir eu dyfarnu fel statws Ystadegau Gwladol yn dilyn asesiad gan fraich rheoli Awdurdod Ystadegau'r Deyrnas Unedig. Mae'r Awdurdod yn ystyried os ydy'r ystadegau yn cwrdd â'r safonau uchaf o gydymffurfiaid â'r Cod, gan gynnwys y gwerth y maent yn ychwanegu i benderfyniadau a dadlau cyhoeddus.

Os ydym yn pryderu os yw'r ystadegau yma yn dal i gwrdd â'r safonau priodol,

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/lefel-y-cymwysterau-uchaf-ddelir-gan-oedolion-o-oed-gweithio-2020-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

byddwn yn trafod hyn yn brydlon gyda'r Awdurdod. Gall statws Ystadegau Gwladol gael ei diddymu ar unrhyw bryd pan mae'r safonau uchaf heb eu cynnal, a'i ddyfarnu unwaith eto pan mae'r safonau yn cael eu hadfer.

Cynhaliwyd **asesiad llawn** o'r ystadegau hyn ddiwethaf ar sail y Cod Ymarfer yn 2011. Ers yr adolygiad diweddaraf gan y Swyddfa Rheoleiddio Ystadegau, rydym wedi parhau i gydymffurfio â'r Cod Ymarfer ar gyfer Ystadegau, ac rydym wedi gwneud y gwelliannau canlynol:

- addasu'r amserlen gyhoeddi flynyddol i ryddhau'r data llawn ym mis Ebrill
- darparu mwy o ddata sylfaenol drwy StatsCymru
- cyhoeddi yn unol â'r diffiniad newydd o boblogaeth oedran gweithio (18 i 64) ond parhau i ddarparu'r data ar sail yr hen ddiffiniad (18 i 59/64) drwy StatsCymru

Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol

Hanfod Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol 2015 yw gwella llesiant cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol a diwylliannol Cymru. Mae'r Ddeddf yn sefydlu saith nod llesiant i Gymru sef Cymru fwy cyfartal, llewyrchus, cydnerth, iach a chyfrifol ar lefel fyd-eang, gyda chymunedau cydlynol a diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu. O dan adran (10)(1) o'r Ddeddf, rhaid i Weinidogion Cymru (a) gyhoeddi dangosyddion ("dangosyddion cenedlaethol" sy'n gorfod cael eu cymhwyso at ddibenion mesur cynnydd tuag at gyflawni'r nodau llesiant, a (b) gosod copi o'r dangosyddion cenedlaethol gerbron Senedd Cymru. Cafodd y 46 o ddangosyddion cenedlaethol eu gosod ym Mawrth 2016 ac mae'r datganiad hwn yn cynnwys un dangosydd cenedlaethol.

- (8) Y ganran o'r oedolion â chymwysterau ar y gwahanol lefelau yn y Fframwaith Cymwysterau Cenedlaethol.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/lefel-y-cymwysterau-uchaf-ddelir-gan-oedolion-o-oed-gweithio-2020-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

Mae gwybodaeth am y dangosyddion, ynghyd â naratif ar gyfer pob un o'r nodau llesiant a'r wybodaeth dechnegol gysylltiedig ar gael yn [adroddiad Llesiant Cymru](#).

Fel dangosydd cenedlaethol o dan y Ddeddf rhaid cyfeirio atynt yn y dadansoddiadau o lesiant lleol a gynhrychir gan fyrddau gwasanaethau lleol pan fyddant yn dadansoddi cyflwr llesiant economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol yn eu hardaloedd.

Gwybodaeth bellach am [Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol \(Cymru\) 2015](#).

Gallai'r ystadegau a ddefnyddir yn y datganiad hwn ategu'r dangosyddion cenedlaethol a chael eu defnyddio gan fyrddau gwasanaethau lleol mewn perthynas â'u hasesiadau llesiant a'u cynlluniau llesiant lleol.

Hoffem gael eich adborth

Rydym yn croesawu unrhyw adborth am unrhyw agwedd ar yr ystadegau hyn. Anfonwch e-bost at ystadegau.addysgol16@llyw.cymru.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/lefel-y-cymwysterau-uchaf-ddelir-gan-oedolion-o-oed-gweithio-2020-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

Atodiad 1

Cymwysterau a ddefnyddir yn yr Arolwg o'r Llafurlu a'u lefelau yn y Fframwaith Cymwysterau Cenedlaethol ar gyfer Lloegr, Cymru a Gogledd Iwerddon (FfCC CLIGI)

Lefelau 7 ac 8 y FfCC (NVQ lefel 5 neu gyfwerth, gynt)

Gradd uwch
NVQ lefel 5
Diploma Lefel 8 ³
Tystysgrif Lefel 8 ³
Diploma Lefel 7 ³
Tystysgrif Lefel 7 ³
Dyfarniad Lefel 8 ³

Lefelau 4 i 6 y FfCC (NVQ lefel 4 neu gyfwerth, gynt)

Gradd gyntaf / Gradd sylfaen
Gradd arall
NVQ lefel 4
Diploma Lefel 6 ³
Tystysgrif Lefel 6 ³
Dyfarniad Lefel 7 ³
Diploma mewn addysg uwch
Diploma Lefel 5 ³
Tystysgrif Lefel 5 ³
Dyfarniad Lefel 6 ³
HNC, HND, BTEC uwch ac ati

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/lefel-y-cymwysterau-uchaf-ddelir-gan-oedolion-o-oed-gweithio-2020-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

Addysgu (addysg bellach, uwchradd a chynradd, cyfnod sylfaen¹ a lefel heb ei nodi)

Nyrsio ac ati

Diploma uwch RSA

Cymhwyster arall addysg uwch islaw lefel gradd

Diploma Lefel 4 ³

Tystysgrif Lefel 4 ³

Lefel 3 y FfCC (NVQ lefel 3 neu gyfwerth, gynt)

Dyfarniad Lefel 5 ³

NVQ lefel 3

Diploma Uwch/Dilyniant (14-19) ³

Diploma Lefel 3 ³

Diploma Uwch Bagloriaeth Cymru ¹

Bagloriaeth Ryngwladol ¹

Bagloriaeth yr Alban⁴

GNVQ/GSVQ Uwch

2+ lefel A, 4+ lefel AU neu gyfwerth

Diploma uwch RSA

OND, ONC, BTEC, SCOTVEC National ac ati

Crefft Uwch City & Guilds/Rhan 1

Tystysgrif Blwyddyn 6 yr Alban /CSYS (67%)

3 neu ragor o gymwysterau SCE Higher neu gyfwerth

Cymwysterau Mynediad i Addysg Uwch ¹

Prentisiaethau crefftau (50%)

Cymwysterau eraill (10%)

Tystysgrif Lefel 3 ³

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/lefel-y-cymwysterau-uchaf-ddelir-gan-oedolion-o-oed-gweithio-2020-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

Lefel 2 y FfCC (NVQ lefel 2 neu gyfwerth, gynt)

Dyfarniad Lefel 4 ³

NVQ lefel 2

Diploma Canolradd Bagloriaeth Cymru ¹

1 lefel A, neu 2/3 lefel AU, neu gyfwerth

Prentisiaethau crefftau (50%)

GNVQ/GSVQ canolradd

Diploma RSA

Crefft City & Guilds/Rhan 2

Diploma cyntaf neu gyffredinol BTEC, SCOTVEC

Diploma Uwch (14 i 19) ³

Diploma Lefel 2 ³

5+ lefel O, TGAU gradd A*-C, TAU gradd 1 neu gyfwerth

Tystysgrif Blwyddyn 6 yr Alban /CSYS (33%)

1 neu 2 SCE Higher neu gyfwerth

Cymwysterau eraill (35%)

Tystysgrif Lefel 2 ³

Cymwysterau Cenedlaethol yr Alban Lefel 5 ⁴

Dyfarniad Lefel 3 ³

Islaw Lefel 2 y FfCC (NVQ lefel 1 neu gyfwerth, gynt)

NVQ lefel 1

Diploma Sylfaen Bagloriaeth Cymru ²

GNVQ, GSVQ lefel sylfaen

Diploma Sylfaen (14 i 19) ²

Diploma Lefel 1 ³

Cymwysterau Cenedlaethol yr Alban Lefel 4 ⁴

Hyd at 4 Lefel O, TGAU gradd A*-C, TAU gradd 1 neu gyfwerth

TGAU islaw gradd C, TAU islaw gradd 1

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/lefel-y-cymwysterau-uchaf-ddelir-gan-oedolion-o-oed-gweithio-2020-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

Tystysgrif gyntaf neu gyffredinol BTEC, SCOTVEC

Modiwlau SCOTVEC

RSA - arall

Cymwysterau Cenedlaethol yr Alban Lefel 3 ⁴

Cymwysterau Cenedlaethol yr Alban islaw Lefel 3 ⁴

Sylfaen City & Guilds/rhan 1

Tystysgrif Lefel 1

Dyfarniad Lefel 2

Tystysgrif YT, YTP

Cymhwyster sgiliau allweddol ¹

Cymhwyster sgiliau sylfaenol ¹

Cymhwyster lefel mynediad ¹

Diploma lefel mynediad ³

Tystysgrif lefel mynediad ³

Dyfarniad Lefel 1 ³

Dyfarniad lefel mynediad

Cymwysterau eraill (55%)

Mae'r canrannau mewn cromfachau'n dynodi bod cymhwyster yn cael ei rannu ar draws lefelau wrth gyfrifo nifer y bobl sydd â'r cymhwyster hwnnw. Gwneir hyn ar gyfer y cymwysterau hynny lle nad yw'r Arolwg o'r Llafurlu'n casglu digon o wybodaeth i ganiatáu dadansoddiad mwy cywir o'r cymhwyster.

(1) Ychwanegwyd y cymwysterau hyn i'r rhestr a gynhwysir ar holiadur yr Arolwg o'r Llafurlu yn 2004 neu 2005. Gwellodd hyn yr amcangyfrifon ychydig bach, gan eu bod o bosibl wedi cael eu cynnwys o dan "Cymwysterau eraill" neu eu gadael allan yn llwyr gan ymatebydd ynghynt.

(2) Ychwanegwyd y cymhwyster hwn i'r rhestr a gynhwysir ar holiadur yr Arolwg o'r Llafurlu yn 2008.

(3) Ychwanegwyd y cymhwyster hwn i'r rhestr a gynhwysir ar holiadur yr Arolwg o'r Llafurlu yn 2011.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Evch i <https://www.llyw.cymru/lefel-y-cymwysterau-uchaf-ddelir-gan-oedolion-o-oed-gweithio-2020-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

(4) Ychwanegwyd y cymhwyster hwn i'r rhestr a gynhwysir ar holiadur yr Arolwg o'r Llafurlu yn 2015.

Manylion cyswllt

Ystadegydd: Jonathan Ackland

Llinell Ymholiadau Cyffredinol

Ffôn: 0300 025 5050

E-bost: ystadegau.addysgol16@llyw.cymru

Cyfryngau: 0300 025 8099

SFR 115/2021

Efallai na fydd y ddogfen hon yn hollol hygyrch.

Drllenwch ein [datganiad hygyrchedd](#) i gael rhagor o wybodaeth.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/lefel-y-cymwysterau-uchaf-ddelir-gan-oedolion-o-oed-gweithio-2020-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).